

WYKONANIE BUDŻETU MIASTA I GMINY KROTOSZYN ZA 2009 ROK

I. Realizując budżet w roku 2009 uzyskano dodatnie saldo w kwocie +1.729.093,01 zł, które wynika z następujących wykonanych elementów budżetu gminy.

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie za 2006 r.	Wykonanie za 2007 r.	Wykonanie za 2008 r.	Plan na 2009 r.	Wykonanie za 2009 r.	% wykonania
1.	Dochody budżetowe, z tego:	73 900 642	75 632 005	85 171 292	87 265 051	87 956 432	100,79%
	a) subwencje	20 216 583	22 608 416	24 626 802	27 746 183	27 746 183	100,00%
	b) dotacje, z tego:	13 674 918	14 288 343	14 913 021	13 353 908	13 295 719	99,56%
	- na realizację zadań zleconych gminie	11 826 877	11 951 725	12 362 548	11 263 457	11 223 549	99,65%
	- na realizację własnych zadań bieżących gmin	1 848 041	2 336 618	2 550 473	2 090 451	2 072 170	99,13%
	c) środki z funduszy UE	5 210 068	875 794	295 981	586 863	609 065	103,78%
	d) dochody własne	34 799 074	37 859 452	45 335 488	45 578 097	46 305 465	101,60%
2.	Wydatki budżetowe, z tego:	81 041 865	76 561 082	81 347 894	93 536 973	92 499 262	98,89%
	a) wydatki bieżące	59 608 134	63 714 885	70 204 099	76 619 571	75 596 223	98,66%
	b) wydatki majątkowe	21 433 731	12 846 197	11 143 795	16 917 402	16 903 039	99,92%
3.	Nadwyżka / Niedobór (w. 1 - w 2)	-7 141 223	-929 077	3 823 398	-6 271 922	-4 542 830	72,43%
4.	Przychody finansowe, z tego:	17 005 472	7 826 432	3 232 433	10 569 381	10 569 382	100,00%
	a) pożyczki	9 713 576	421 000	300 000	680 000	680 000	100,00%
	b) obligacje	6 500 000	6 000 000	0	7 300 000	7 300 000	100,00%
	c) sprzedaż udziałów jst	0	0	1 113 996	0	0	-
	d) pozostałe	791 896	1 405 432	1 818 437	2 589 381	2 589 382	100,00%
5.	Rozchody (spłaty długu)	8 458 818	5 078 917	4 466 450	4 297 459	4 297 459	100,00%
	SALDO	1 405 432	1 818 438	2 589 381	0	1 729 093	x

Z analizy zawartych tam danych można wyciągnąć m.in. następujące wnioski:

- osiągnięte saldo – bilans z wykonania budżetu należy ocenić bardzo pozytywnie, gdyż kolejny rok osiągnięto nadwyżkę stanowiącą 2 % zrealizowanych dochodów budżetowych, w poprzednich latach było to odpowiednio: 2008 rok – 3 %, 2007 i 2006 rok – po 2 %,

- 2) w roku 2009 podtrzymana została pozytywna tendencja wysokiego poziomu realizacji zaplanowanego budżetu gminy, gdyż w zdecydowanej większości pozycji budżetowych poziom realizacji oscylował wokół poziomu 98 -100 %,
- 3) nastąpił wzrost dochodów budżetowych, które w 2009 roku wzrosły o 3,27 % w stosunku do roku 2008 i aż o 19,01 % w stosunku do roku 2006,
- 4) w 2009 roku nastąpiło zwiększenie udziału podatku od nieruchomości w dochodach gminy ogółem, który wyniósł 16,32 %, gdy w 2008, 2007 i 2006 roku wynosił odpowiednio 16,41 %, 15,45 % i 14,34 % ale nadal jest niższy niż w latach 2005, 2004, 2003 i 2002, gdzie stanowił odpowiednio 17,60 %; 19,92 %; 21,26 % i 19,96 %,
- 5) szczególnego podkreślenia wymaga fakt utrzymania wysokiego poziomu wydatków majątkowych, w tym inwestycyjnych, które w 2009 roku stanowiły 18,27 % ogółu wydatków gminy, gdy w 2002 roku było to tylko 12,4 %, wydatki te w ujęciu wartościowym wzrosły w 2009 roku w porównaniu do roku 2002 aż o 207,68 %, czyli wzrosły trzykrotnie (z 5.493.686 zł do 16.903.039 zł), a w latach 2003 – 2008 zrealizowane zostały łączne wydatki majątkowe na kwotę 77.393.923,70 zł,
- 6) w trakcie realizacji budżetu nastąpiła likwidacja planowanej pierwotnie kwoty deficytu budżetu, jego najwyższa wartość zaplanowana uchwałą Rady Miejskiej w Krotoszynie w miesiącu grudniu 2008 roku wynosiła 16.643.375 zł, a faktycznie uzyskano deficyt budżetowy w kwocie 6.271.922 zł, czyli obniżono planowany deficyt o 62 % kwoty zaplanowanej,
- 7) sytuację finansową gminy należy nadal ocenić jako co najmniej dobrą, gdyż jak wynika z analizy prognozy zadłużenia, Miasto i Gmina Krotoszyn w następnych latach posiadać będzie duże rezerwy, gdyż zarówno wskaźnik zadłużenia długoterminowego (ok. 37 %) jak i bieżącego (ok. 11 %) mieszczą się znacznie poniżej poziomu dopuszczalnych ustawowo wskaźników (60 % i 15 %),
- 8) potwierdzeniem dobrej sytuacji finansów gminy jest analiza kształtowania się w latach 2002 – 2009 nadwyżki operacyjnej przedstawionej w poniższym zestawieniu, która to stanowi różnicę między dochodami bieżącymi a wydatki bieżącymi. Dochody bieżące są to wszystkie dochody z wyłączeniem dotacji na zadania inwestycyjne (§ o numerach powyżej 600) oraz dochodów ze sprzedaży i dzierżawy majątku (§ 074, 075, 076, 077, 084). Wydatki bieżące są to wszystkie wydatki z wyłączeniem wydatków majątkowych (§ od 601 do 680). Nadwyżka operacyjna świadczy o faktycznych możliwościach finansowych gminy, gdyż odpowiada na pytanie: Ile gmina posiada środków po zapłaceniu wszystkich wydatków wegetatywnych, czyli niezbędnych dla jej funkcjonowania. W latach 2002 – 2009 Miasto i Gmina Krotoszyn posiadało nadwyżkę operacyjną stanowiącą średnio 12,32 % posiadanych dochodów, w tym za rok 2009 - 9,912 %:

Wyszczególnienie	Wykonanie za rok 2002	Wykonanie za rok 2003	Wykonanie za rok 2004	Wykonanie za rok 2005	Wykonanie za rok 2006	Wykonanie za rok 2007	Wykonanie za rok 2008	Wykonanie za rok 2009	Razem lata 2002 - 2009
Dochody	44 990 224	46 049 962	55 981 587	57 494 997	66 900 035	72 828 846	82 034 506	83 915 653	510 195 810
Wydatki	38 640 205	40 720 134	46 605 615	52 256 887	59 608 134	63 714 885	70 204 099	75 596 223	447 346 182
Nadwyżka	6 350 019	5 329 828	9 375 972	5 238 110	7 291 901	9 113 961	11 830 407	8 319 430	62 849 628
Udział nadwyżki w dochodach	14,11%	11,57%	16,75%	9,11%	10,90%	12,51%	14,42%	9,91%	12,32%

I. Dochody budżetowe

Analizując wykonanie dochodów budżetowych w roku 2009, w porównaniu do wykonania roku 2008, 2007 i 2006 stwierdzić należy, że:

- a) realizacja dochodów budżetowych osiągnęła w 2009 roku poziom 100,79 % planu (plan 87.265.051 zł; wykonanie 87.956.432,29 zł),
- b) zrealizowane w 2009 roku dochody były wyższe w stosunku do roku 2006 – 19,02 % (+14.055.790 zł), do roku 2007 – 16,30 % (+12.324.427 zł) i do roku 2008 – 3,27 % (+2.785.140 zł),
- c) za wielce pozytywny fakt należy uznać utrzymanie dochodów własnych na poziomie przekraczającym 50 % ogółu dochodów (2006 r. – 47,09 %; 2007 r. – 50,06 %; 2008 r. – 53,23 %; 2009 r. – 52,65 %), co umożliwiło uzyskanie wysokiego „bezpieczeństwa” dla finansów gminy, gdyż ewentualne zmiany (na minus) w budżecie państwa nie powodowałyby istotnych zagrożeń dla budżetu gminy,
- d) poziom wpływów z podatków i opłat lokalnych kształtował się następująco: w stosunku do roku 2006 wzrosły one o 24,80 % (+3.953.292 zł), do roku 2007 wzrosły o 8,91 % (+1.627.120 zł), do roku 2008 spadły o 0,22 % (-44.136 zł), tendencję tę należy ocenić negatywnie,
- e) wśród podatków i opłat lokalnych największy udział posiada podatek od nieruchomości, z którego wpływy za 2009 rok wyniosły 14.351.731 zł i były wyższe o kwotę 3.757.991 zł (+35,47 %) niż w 2006 roku, wyższe o kwotę 2.662.872 zł (+22,78 %) niż w 2007 roku, wyższe o kwotę 371.040 zł (+2,65 %) niż w 2008 roku; podatek od nieruchomości stanowił w 2009 roku 16,32 % ogółu dochodów a w 2008, 2007 i 2006 roku odpowiednio: 16,41 %, 15,45 % i 14,34 %, natomiast w dochodach ogółem (bez dotacji) stanowił odpowiednio: 2009 r. – 19,22 %, 2008 r. – 19,90 %, 2007 r. – 19,05 % i 2006 r. – 17,59%,
- f) godnym podkreślenia jest fakt stałego i ciągłego wzrostu dochodów gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca, który w ciągu 7 lat wzrósł o 83,92 %, czyli średniorocznie wzrastał o 11,99 % i zbliżył się do średniego dochodu na 1 mieszkańca

- ogółu gmin w Polsce (2003 – 81,18 %; 2008 – 90,10 %), co stanowi realny wzrost o 8,92 %. Podobnie przedstawia się wzrost wydatków, które wzrosły aż o 91,76 %,
- g) niewykonanie dochodów otrzymanych na realizację zadań zleconych na kwotę 39.908 zł, spowodowane zostało w głównej mierze mniejszym zapotrzebowaniem na wypłatę zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych,
 - h) do dochodów, których wykonanie odbiegało od planu należy zaliczyć:
 - niezrealizowanie dotacji na dofinansowanie wypłaty zasiłków okresowych w kwocie 16.239 zł (plan 771.469 zł; wykonanie 755.230 zł),
 - wpływy z tytułu udziałów w PIT, które zrealizowane zostały w 103,05 % (plan 15.599.184 zł; wykonanie 16.074.482 zł),
 - wpływy z tytułu udziałów w CIT, które zrealizowane zostały w 112,65 % (plan 400.00 zł; wykonanie 450.587 zł),
 - wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych, które zrealizowane zostały w 105,51 % (plan 1.078.750 zł; wykonanie 1.138.231 zł),
 - i) analizując pozostałe pozycje dochodów, oprócz omówionych wyżej należy stwierdzić, że ich realizacja przebiegła zgodnie z założonym planem lub różnice stanowią nikły procent lub nikłą kwotę w stosunku do ogółu dochodów.

II. Wydatki budżetowe

Z analizy realizacji wydatków budżetowych można wyciągnąć m.in. następujące wnioski:

- 1) plan wydatków został wykonany w 98,89 % (plan 93.536.973 zł; wykonanie 92.499.261,90 zł), co oznacza, że niezrealizowane zostały wydatki na kwotę 1.037.711,10 zł, na co wpływ w głównej mierze miało:
 - a) niezrealizowanie planowanej kwoty w transporcie, w tym na drogach gminnych w wysokości 55.843,60 zł,
 - b) niezrealizowaniem wydatków w kwocie 448.217,03 zł na oświetleniu ulic, kwota ta przypada do zapłaty w styczniu 2010 roku,
 - c) zmniejszeniem wydatków na administrację gminną o kwotę 262.735,43 zł,
 - d) niezrealizowaniem na kwotę 15.977,16 zł wydatków w oświacie i wychowaniu,
 - e) mniejszym zapotrzebowaniem środków pieniężnych niż planowano na wypłatę świadczeń w opiece społecznej na kwotę 46.624,48 zł,
 - f) niezrealizowaniem w pełni planu innych wydatków w kwotach od kilku do kilku tysięcy na łączną kwotę 208.313,40 zł
- 2) godnym podkreślenia jest fakt utrzymania wysokiego poziomu wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, wydatki te w ciągu ostatnich 8 lat (2002 – 2009)

wzrosły aż o 207,68 % (z 5.493.686 zł w 2002 roku do 16.903.038,67 zł w 2009 roku), gdy w tym samym czasie wydatki bieżące wzrosły tylko o 95,64 % a dochody ogółem wzrosły o 109,59 %,

- 3) na pozytywną uwagę zasługuje fakt utrzymania niskiego poziomu (7,91 %) w wydatkach ogółem, wydatków ponoszonych na funkcjonowanie Rady Miejskiej i Urzędu Miejskiego w Krotoszynie,
- 4) pozytywnie należy ocenić również, w perspektywie ostatnich lat, prowadzenie prawie równomiernego rozdziału inwestycji gminnych. Analizując poniesione w latach 2002 – 2009 wydatki majątkowe oraz planowane na 2010 należy stwierdzić, że na łączną kwotę 142.785.003 zł wydatki dotyczące miasta Krotoszyn wyniosą 108.653.984 zł, co stanowi 76,10 % tych wydatków, a dotyczące gminy (wsi) wyniosą 34.131.019 zł, co stanowi 23,90 %. Wydatki te niewiele odbiegają od struktury zameldowania ludności Miasta i Gminy Krotoszyn, gdzie w mieście Krotoszyn zameldowanych jest 72,18 % ogółu ludności, a w gminie 27,82 %.

Reasumując należy zdecydowanie podkreślić fakt posiadania w 2009 roku pełnej płynności (stabilności) finansowej wynikającej z większych wzrostów dochodów niż w 2008, 2007, 2006, 2005 i 2004 roku. Sytuacja ta pozwoliła „wejść” w nowy rok budżetowy (2010) bez obciążeń finansowych oraz pozwoliła na wypracowanie dodatniego salda w kwocie 1.729.093 zł, które zwiększy możliwości finansowe, w tym możliwości wydatkowe budżetu roku 2010 lub pozwoli na zmniejszenie zadłużenia gminy, lub stanowić będzie pewną rezerwę na nieprzewidziane – niekorzystne sytuacje finansowe dla budżetu gminy, które mogą wyniknąć w trakcie realizacji w 2010 roku.